

Ekosofias Nyhetsbrev

MARS 2023 – TRETTIFÖRSTA ÅRGÅNGEN

IPCC: KLIMATKRISEN ÄR AKUT – MEN DET FINNS HOPP

Budskapet från den senaste IPCC-rapporten är tydligt: Klimatkrisen är akut och det krävs omfattande och brådskande åtgärder för att mildra dess effekter.

– Klimatets tidsbomb tickar, sade FN-ordföranden António Guterres i samband med att rapporten lanserades.

Utsläppen av växthusgaser fortsätter att öka och jorden har redan nått 1,1 graders uppvärmning. Det har resulterat i fler och mer extrema väderhändelser, så som översvämningar, bränder, torka och kraftiga monsunregn. Värst drabbas de människor som lever i fattigare länder.

– Männskligheten befinner sig på en tunn is, och isen smälter snabbt, sade FN:s generalsekreterare António Guterres.

FN:S KLIMATPANEL: OHÅLLBAR LIVSSTIL VÄRMER PLANETEN

Det är människans fel att jorden blivit 1,1 grad varmare. Vår livsstil och energiförbrukning är ohållbara. Nu måste utsläppen vända ner inom bara ett par år för att mildra effekterna av klimatförändringarna. De slutsatserna drar FN:s klimatpanel IPCC i sin rapport 2023.

På 36 sidor sammanfattas de sex rapporter som publicerats 2018–2022 av IPCC. Slutsatsen är att klimatförändringarna redan är här, och att både människor och natur hotas. Men hur stora effekterna blir beror väldigt mycket på hur snabbt utsläppen kan minska.

– Det är ett väldigt tungt underlag i ett väldigt kritiskt skede av klimatarbetet. Det här är basen för hur vi pratar om klimatet, säger Markku Rummukainen.

Sveriges Television

IPCC:S FORSKARPROSA ÄR TORR MEN TUNG

Veckans klimatnyhet var onekligen den så kallade syntesrapporten från FN:s klimatpanel IPCC. Men den kritiserades snabbt för att egentligen inte innehålla någonting nytt. Så skriver Svenska Dagbladet i "Klimatkollen".

– Och kritiken är riktig. Syntesrapporten sammanställer ett antal tidigare rapporter från IPCC, som i sin tur är en sammanfattning av över 14 000 olika vetenskapliga rapporter som har granskats av panelens medlemmar. De nyaste rapporterna är dessutom från 2021.

Så varför bry sig om gamla nyheter? Det första svaret är att klimatet är komplicerat och om man bara tittar på enskilda forskningsrapporter är det svårt att veta vad man ska tro. Tio rapporter är helt enkelt bättre än en, och 14 000 är ännu mycket bättre.

Med så många olika data är IPCC:s rapport den mest heltäckande bild som finns just nu över forskningsläget.

Ett annat vanligt missförstånd är att slutsatserna i rapporten är mindre allvariga än de ofta mer "alarmistiska" citat som man hör på presskonferenserna. Inte minst FN:s generalsekreterare Antonio Guterres har en vana att ta till drastiska formuleringar – som att "världen brinner".

IPCC-rapporterna är nedluskad med torr prosa – som att "den antropogena globala uppvärmningen uppskattas för närvarande öka med 0,2°C (sannolikt mellan 0,1°C och 0,3°C) per årtionde" (Ur den svenska översättningen av AR6).

Och det låter ju ganska beskedligt.

Men när vi träffade klimatforskaren Gustav Strandberg på SMHI sa han att det snarare handlar om att rapporterna är skrivna av forskare, som hellre använder formuleringar som "medelhög sannolikhet" än att "världen brinner".

Men de menar ofta samma sak.

Svenska Dagbladet

KÄRNKRAFT INTE KVAR I NYA IPCC–RAPPORTEN

I tidigare IPCC–rapporter har kärnkraft varit en avgörande del av de scenarier som beskriver möjliga vägar mot klimatmålen. Men i den syntesrapport som presenterades nyligen lyser den med sin frånvaro. Det skriver Aktuell Hållbarhets Kerstin Lundell i en kommentar.

”Kraftigt utbyggd kärnkraft i IPCC:s scenarier”, skrev till exempel Energiforsk angående rapporten om 1,5–gradersmålet som kom år 2018.

Men i den sammanfattande syntesrapporten, AR6, nämns inte kärnkraft i den löpande texten. I stället skriver rapportförfattarna om elgenerering som ger små fossila utsläpp mer generellt utan att precisera teknik. Kärnkraften avfärdas alltså inte heller.

Vad som däremot nämns, är förnybart. Det kommer med ett par gånger i de scenarier som målar upp olika vägar mot att nå klimatmålen. Sol- och vindkraft nämns till och med flera gånger. Även bioenergi nämns specifikt.

Klimatpanelens företrädare är nogga med att poängtera att klimatpanelen inte förordar några alternativ utan bara presenterar möjligheter i sina scenarier. Men sist det begav sig var det ändå just så som rapporten användes.

SVENSKA REAKTIONER PÅ IPCC–RAPPORTEN

– En rapport som inte backar från problemen, men samtidigt lyfter lösningarna. Så beskriver Johan Kuylenstierna, generaldirektör för Formas och tidigare bland annat ordförande i Klimatpolitiska rådet, beskedet från IPCC. Framförallt ser han en koppling mellan klimatförändringarna och andra samhällsfrågor.

– IPCC är väldigt tydliga med att det idag finns lösningar och möjligheter för att hantera klimatförändringarna. Det som också lyfts fram är att insatser för klimatet även ger fördelar som bättre luftkvalitet och ökad energisäkerhet. Det handlar om att bygga ett resilient samhälle, säger Johan Kuylenstierna. IPCC som i sina rapporter inte föreslår enskilda lösningar, betonar nu att det är viktigt att få till en acceptans för omställningen och att exempelvis 50 procent av befolkningen med lägst inkomst står för 10 procent av de konsumtionsbaserade utsläppen.

– De politiska planerna är i dag dessvärre långt ifrån tillräckliga. Enligt IPCC investeras det fortfarande globalt mer i fossila bränslen än i klimat-omställningen. Också i Sverige har regeringen avvecklat avgörande delar av den förra regeringens utsläppsminskande åtgärder. Detta är allvarligt och innebär att världen är på väg mot mycket farliga klimatförändringar, som redan idag har förödande konsekvenser för människor och natur världen över, säger Karin Lexén, generalsekreterare för Naturskyddsföreningen.

– Trots att forskarna i IPCC under flera år efterlyst mer skyddad natur som kan binda mer kol i marken går Sverige åt motsatt håll. Regeringen har slaktat budgeten för skydd och förvaltning av värdefull natur och lagt pengarna på andra saker, som sänkta drivmedelspriser, kommenterar Erika Bjureby, chef för Greenpeace i Sverige.

Emma Wiesner som representerar Centerpartiet i EU–parlamentet tycker att IPCC–rapporten är bra, för den visar att klimatfrågan inte handlar om ”struntprat” om kommande generationer utan om oss som lever nu. Vi blir drabbade och det är vi som måste ställa om. Inom nio år.

– IPCC visar att pratet om framtida generationer är struntprat. Det gör mig förbannad att man talar om att vi ska hjälpa barn och barnbarn, för det här påverkar vår generation nu. Att tala om en annan generation är att skjuta lösningen framför oss. Det är vår generation som måste agera och det visar IPCC–rapporten. Men hon vill också peka på att den senaste IPCC–rapporten, visar att klimatet redan förändrats, så anpassning behövs också.

KLIMATMODELLERNA FÖR ARKTIS ÄR FÖR FÖRSIKTIGA

Modellerna som används av bland annat FN:s klimatpanel IPCC för att beräkna klimatförändringarna räknar fel på Arktis framtid. Forskare vid bland annat Göteborgs universitet menar att uppvärmningen kommer att gå mycket fortare än beräknat.

·EKOSOFIA·

– Klimatmodellerna underskattar konsekvenserna av klimatförändringarna. Det relativt varma vattnet i polartrakterna är ännu varmare och närmare havsisen i verkligheten. Vi tror därför att polarisen kommer att smälta undan snabbare än beräknat, säger Céline Heuzé, forskare i klimatvetenskap vid Göteborgs universitet.

Varmt vatten strömmar upp i polarhavet via Framsundet mellan Grönland och Svalbard. Men mängden vatten och temperaturen på vattenströmmen är för lågt angivna i klimatmodellerna, vilket är ett exempel på varför klimatmodellernas beräkningar inte stämmer. Även skiktningen av vattnet i polarhavet är felaktig.

– Detta är allvarligt. Om världens regeringar och organisationer ska kunna lita på klimatmodellerna måste de revideras. Därför behöver forskningen och datainhämtningen i Arktis prioriteras. I dagsläget kan vi inte ge en bra prognos på hur fort isarna smälter i Arktis, säger Céline Heuzé.

FORSKARNAS BEDÖMNING: VI GÅR MOT 2,5 TILL 3 GRADER CELSIUS

Det räcker inte att sluta bygga nya kolkraftverk, ifall temperaturökningen ska stanna under tre grader. Det är slutsatsen från en studie som publicerats i den vetenskapliga tidskriften Environmental Research Letters. Utvecklingen i två länder är avgörande.

Aleh Cherp, professor vid internationella miljöinstitutet i Lund, är en av författarna av studien som visar att tvågradersmålet blir svårt att nå. Han berättar att forskargruppen studerat utsläpp från kolkraftverk i 72 länder. Utifrån det har forskarna gjort scenarier för vad som händer med den globala temperaturen på grund av de kolkraftverk som finns nu, tillsammans med de som är på väg att byggas. Slutsatsen är att det inte räcker att bara sluta bygga ut kolkraften. Ska temperaturökningen begränsas så måste existerande kolkraftverk fasas ut.

– Vi studerade vad ett stopp för ny kolkraft betyder för temperaturen i världen. Slutsatsen blev att det gör att ökningen hamnar på 3 grader Celsius, säger Aleh Cherp.

Vad som händer i Indien och Kina är avgörande eftersom de tillsammans står för 90 procent av utsläppen från kolkraftverk. Vad som händer med de fåtal kolkraftverk som finns i resten av världen har mindre betydelse. Frågan som är avgörande för klimatomställningen är därför hur snabbt de två länderna kan fasa ut existerande kolkraft.

– Vi tittade bara på kolet. Om vi inte ens klarar att fasa ut kol för elgenerering, vilket är vad som är mest brådskande och också lättast att klara av, då är frågan hur vi ska klara resten, som är en ännu större utmaning, konstaterar Aleh Cherp.

KLIMATPOLITISKA RÅDET RIKTAR HÅRD KRITIK MOT REGERINGEN: "SIFFROR OCH ORD GÅR INTE IHOP"

Klimatpolitiska rådet har nu presenterat sin årliga utvärdering som tar sig an regeringens samlade politik i förhållande till de klimatmål som riksdagen och regeringen har beslutat om.

– Det är första gången på två decennier som själva politiken leder till ökade utsläpp, sade rådets ordförande Cecilia Hermansson när rapporten presenterades

– Sverige har tappat styrfarten. Den politik som hittills har presenterats är inte tillräcklig för att nå målen. Aviserade förändringar av politiken förutses till och med öka utsläppen av växthusgaser i närtid, säger Cecilia Hermansson.

Framför allt är det utsläppen från transportsektorn som nu ser ut att öka, och enligt Cecilia Hermansson är det beslut om bland annat sänkt reduktionsplikt, sänkt skatt på drivmedel, slopad bonus på miljöbilar, minskat järnvägsunderhåll och slopad reform av reseavdraget som ligger bakom.

– Det är både allvarligt och anmärkningsvärt att den svenska regeringen ändrade politik riskerar att leda till ökade utsläpp, när vi snarare behöver accelerera omställningen. Om gällande styrmedel försvagas, måste de ersättas av andra, förklarade Cecilia Hermansson.

·EKOSOFIA·

– Det som den här regeringen hittills har presenterat, och det som regeringens egen analys pekar på, är att utsläppen ökar med den politik man har föreslagit. Samtidigt säger regeringen att klimatmålen ligger fast. Därför är det nu mycket upp till bevis i den klimatpolitiska handlingsplanen som kommer i höst. Regeringen måste här presentera andra mekanismer för att skapa de utsläppsminskningar som behövs.

SVENSKA STATEN STÄMS FÖR BROTT MOT MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Nacka tingsrätt kommer att ta upp organisationen Auroras stämning mot staten. Målet går ut på att staten bryter mot de mänskliga rättigheterna när den inte gör allt den kan för att begränsa klimatförändringarna.

Aurora pekar i stämningen på att staten inte undersökt hur stor andel av det globala klimatarbetet som Sverige ska stå för. Dessutom har staten inte fastställt nödvändiga och genomförbara planer för utsläppsminskningar.

Staten, som kommer företrädas av Justitiekanslern, JK, har nu tre månader på sig att svara på stämningen. Därefter sammanträder domstolen för att avgöra hur man ska gå vidare. Målet kan då antingen gå vidare till en huvudförhandling eller få ett avgörande efter skriftlig handläggning.

Rättsprocessen kan komma att ta flera år om den leder till överklaganden, men om det skulle bli en fällande dom kommer det att få konsekvenser.

– Oavsett regering vore det politiskt självmål att inte ta det på allvar. Det skulle även visa för omvärlden att Sverige inte följer de lagar som vi har förbundit oss att följa, säger Jonas Ebbesson, professor i miljörett vid Stockholms universitet, till TT.

POLISANMÄLER AP-FONDERNA

Nyligen lämnade ett tiotal civilsamhällsorganisationer in en polisanmälan mot AP-fonderna. Paul Sharma är människorättsjurist och aktiv i nätverket "Vi anmäler AP-fonderna". Hon tycker att AP-fonderna missbrukar svenskarnas pensionspengar.

– Deras fossila investeringar kränker mänskliga rättigheter samtidigt som de äventyrar livsmiljön och därmed framtidsutsikterna för många svenskar som ännu inte har gått i pension.

Utöver att ha långsiktig hög avkastning ska AP-fondernas investeringar bidra till en hållbar utveckling. Det gör de inte i dag, menar nätverket.

I sin polisanmälan hänvisar de bland annat till tre stora fossilgasprojekt i Cabo Delgado i norra Moçambique. Projekten förväntas leda till omfattande miljöförstöring, våldseskalering och tvångsförflyttningar. Totalt uppgår AP-fondernas innehav kopplat till projekten till cirka 17 miljarder svenska kronor. Det är inte första gången nätverket anmäler AP-fonderna. De har tidigare också vänt sig till FN:s råd för mänskliga rättigheter.

– Enskilda individer kan inte välja vilka företag AP-fonderna köper aktier i. Därmed gör fonderna svenska folket till medbrottslingar – mot deras vilja, säger Louise Lindfors, generalsekreterare på Afrikagrupperna, som är med i nätverket.

EU RÖSTADE IGENOM TVÅ VIKTIGA KLIMATBESLUT

Det ena förslaget som röstades igenom var förordningen om skärpta klimatkrav för skog och mark. Beslutet innebär att Sverige kommer få ett beting att öka sin årliga kolinlagring med cirka fyra miljoner ton, motsvarande en sjättedel av hela den ökning som ska ske inom EU.

Det andra förslaget som röstades igenom gäller EU-ländernas nationella klimatåtaganden. Även här får Sverige ett kraftigt ökat åtagande och måste minska utsläppen från de sektorer som inte ingår i utsläppshandeln med 50 procent. Tidigare gällde 40 procent. För unionen som helhet gäller en ökning från 30 till 40 procent.

FN-CHEFEN: MÄNSKLIGHETENS LIVSNERV ÄR SATT UNDER PRESS

– Mänsklighetens livsnerv är satt under press till följd av ohållbart användande av vatten samt utsläpp och global uppvärmning, säger FN:s generalsekreterare António Guterres i samband med att FN:s första vattenkonferens på 45 år inleddes nyligen, enligt BBC.

Guterres kollega, vice generalsekreterare Usha Rao Monari, säger att världen måste bli bättre på att hushålla med sina resurser.

– Det finns tillräckligt med vatten på planeten om vi hanterar det mer effektivt än vi har gjort under de senaste decennierna.

Hon efterlyser nya styrmodeller och finansieringsmodeller. Vidare tror hon att teknik och innovation kommer att spela en stor roll för vattensektorn i framtiden.

NYA HÅRDA ENERGIKRAV PÅ BYGGNADER – UTESLUTER EL FRÅN KÄRNKRAFT

Nyligen röstade EU-parlamentet igenom nya energikrav för byggnader. Kraven ska enligt parlamentet bli ännu mer långtgående än vad kommissionen ursprungligen föreslog.

EU-parlamentets position innebär att alla nya byggnader från och med 2028 ska vara nollemission-byggnader. För byggnader som hyrs eller ägs av offentlig sektor gäller år 2026.

Förslaget innebär även att alla nya byggnader bör vara utrustade med solenergiteknik senast 2028, där det är tekniskt lämpligt och ekonomiskt genomförbart, medan bostadshus som genomgår en större renovering har till 2032 på sig.

Utöver stränga krav på energieffektivitet ska byggnaderna även använda enbart förnybar energi. Enligt det förslag som EU-parlamentets röstade igenom ska inga byggnader efter 2050 få sin el från kärnkraft.

SKANSKA DRIVER PROJEKT FÖR UTSLÄPPSFRIA ENTREPRENADMASKINER

Omställningen till eldrivna entreprenadmaskiner går allt snabbare. Nu inleder Skanska ett ettårigt projekt – för att kunna möta kunders krav på att bygga utsläppsfritt.

Projektet "Nätverket för utsläppsfria entreprenadmaskiner" ska under ett år kartlägga marknaden. Frågorna att besvara är flera. Vilken typ av elmaskiner finns att tillgå? Hur många kunder planerar utsläppsfria upphandlingar? Vilka leverantörer jobbar med innovation inom eldrivet? Henrik Nilsson är en av dem som håller i projektet. Han konstaterar att marknaden fortfarande är i sin linda. – Det finns knappt femton stora leverantörer i Europa, och ingen har mer än en större modell i serieproduktion. Vissa jobbar fortfarande med prototyper, medan andra har valt att konvertera befintliga maskiner.

Likt många andra har Skanska som delmål att halvera sina utsläpp till 2030.

– Vi når inte upp till det just nu, säger Louise Alström från Skanska Industrial Solutions. Vi behöver öka omställningstakten och eftersom vi vet att maskinerna står för runt tolv procent av koldioxidutsläppen i våra projekt är det ganska självklart vilken väg vi behöver ta.

MOBILA SOLCELLER GER EL TILL BYGGARBETSPLATSER

Att ha solceller på byggarbetsplatser är inte något nytt. Det är däremot möjligheten att återanvända och flytta dem mellan olika arbetsplatser.

Varje modul har kapacitet att producera cirka 4 000 kWh per år. I februari installerades de tre första enheterna på Ikano Bostads byggbodas i Malmö.

– Egen energiproduktion på byggena är ett viktigt steg på vägen för att nå vårt mål att bli klimatneutrala till år 2030, säger Mikael Hallengren, Ikano Bostad.

KINA FÖRVÄNTAS TREDUBBLA LANDETS SOL- OCH VINDENERGIKAPACITET

Installation av sol- och vindenergi kommer att explodera i Kina under de kommande åren, uppskattar Goldman Sachs i en ny analys.

I rapporten uppskattar Goldman-analytikerna Nikhil Bhandari och Amber Cai, enligt Bloomberg News, att Kina kommer att ha installerat sol- och vindenergi kapacitet på 3 300 gigawatt senast år 2030.

·EKOSOFIA·

HÅRDARE TAG MOT GREENWASHING HINDER FÖR GRÖNA LÖSNINGAR?

Trycket på europeiska företag att upphöra med greenwashing blir allt hårdare både från EU och nationella konsumentmyndigheter. I Danmark har en strid blossat upp där politiker kritiserar Konsumentombudsmannen för att inte polisanmäla företag som gjort sig skyldiga till grönmålning.

Men de hårdare tagen ställer också till problem för företag som menar att de är ärliga med sina gröna insatser, men hellre håller tyst om dem än riskerar att bli ifrågasatta.

Enligt en undersökning av den danska näringslivsorganisationen Dansk Erhverv, motsvarande Svenskt Näringsliv, drar sig en tredjedel av deras 18 000 medlemsföretag att använda grön marknadsföring för att undvika anklagelser om grönmålning.

Brian Mikkelsen, direktör för Dansk Erhverv, ser en fara med utvecklingen. Han menar att insatserna mot greenwashing inte är helt proportionerliga mot problemet och att de hårdare tagen bromsar den gröna omställningen då företagen inte vågar kommunicera ut sina gröna lösningar till marknaden.

– Om man slutar lansera produkter som är bra och kan lösa vissa saker bara för att man är rädd för sanktioner får vi ett mindre effektivt samhälle, säger han.

DÄRFÖR SÄGER FÖRETAGEN INGET OM GRÖNA FÖRBÄTTRINGAR

En ny tystnadskultur sprider sig inom näringslivet. Rädslan för att mejas ner av kritik och anklagas för grönmålning gör att allt fler företag väljer att inte rapportera om gröna förbättringar – något som i förlängningen kan drabba arbetet med hållbara investeringar.

I USA anklagas H&M för att profitera på medvetna konsumenter och ägna sig åt greenwashing. Företaget har stämts i domstol. I Sverige har Arla drabbats av liknande problem till följd av att de marknadsfört sin mjölk med påståenden om nettonollutsläpp. Och det senaste greenwashpriset från Jorden Vänner gick till kampanjen "Svenska skogen". Valet motiverades med att skogsindustrierna här ägnar sig åt greenwashing genom att påstå att skogsbruket enligt rådande modell är klimatsmart.

Kort sagt: greenwashing, eller grönmålning, är ute. Det verkar också bli allt svårare att komma undan med det.

Men nu finns en oro också för motsatsen, nämligen greenhush. Alltså att hålla tyst om gröna satsningar på grund av rädslan för att bli anklagad för just grönmålning. Johan Florén, kommunikationsansvarig hos Sjunde AP-fonden, föreslår översättningen grönmörkning för fenomenet som uppstått.

Han varnar också för följderna. Mörkandet av gröna satsningar gör det nämligen svårare att få det beslutsunderlag som investerare som Sjunde AP-fonden behöver för att genomföra hållbara investeringar åt sina kunder.

– Jag är bekymrad. Vi tittade på de stora bolagens planer för hur de ska nå netto noll klimatpåverkan. För en fjärdedel av dem fanns inga data alls. Då finns det nästan inget för oss att gå på. Konsekvensen av att företag inte rapporterar blir att beslutsunderlaget försämras, säger han.

EU-FÖRSLAG FÖR ATT MOTVERKA GRÖNMÅLNING

Nyligen presenterade EU-kommissionen sitt aviserade förslag för att motverka grönmålning. Kommissionen motiverar förslaget att ta hårdare tag mot grönmålning och vilseledande miljöpåståenden, med att konsumenternas har rätt att få klarhet om att varor som påstås vara gröna, faktiskt också är det. Det kommer samtidigt gynna de företag som gör en genuin ansträngning för att förbättra sina produkters miljömässiga hållbarhet, genom att konsumenterna väljer dessa.

Kommissionen skriver att det i fortsättningen inte kommer vara tillåtet att använda sig av svepande reklampåståenden. Några exempel som nämns är "T-shirt gjord av återvunna plastflaskor", "havsvänligt solskyddsmedel" eller "koldioxidkompenserad leverans".

De gröna påståenden som görs i marknadsföring måste enligt förslaget kunna styrkas genom oberoende verifiering och vetenskapliga fakta. Detta utifrån den miljöpåverkan som är relevant för den aktuella produkten.

·EKOSOFIA·

Miljöpåståenden måste också kommuniceras tydligt. Bland annat kommer påståenden som använder en sammanlagd poängsättning av produktens totala miljöpåverkan inte längre att tillåtas. Om produkter eller organisationer jämförs med andra bör sådana jämförelser baseras på motsvarande information och data.

Förslaget kommer också att få stor påverkan på miljömärkningar.

Kommissionen räknar med att det idag finns cirka 230 miljömärkningar på den europeiska marknaden, något som leder till förvirring och misstro bland konsumenterna. I fortsättningen ska nya offentliga märkningssystem inte komma att tillåtas såvida de inte utvecklas på EU-nivå. Märkningar som används av företagen kommer att behöva verifiera att de uppfyller högre miljöambitioner än redan existerande märkningar och måste också godkännas för att få användas.

SÅGAR REKLAMKAMPANJ OM ATT "KOR KAN KYLA KLIMATET"

Organisationen LRF mjölk och Mejeriföretagen anklagas för att i en reklamkampanj försöka vilseleda konsumenterna genom påståenden om att "kor kan kyla klimatet".

"Kor äter växter som fångar in koldioxid från luften i fotosyntesen. Om vi odlar foderväxter som fångar upp mer koldioxid än vad kon och odlingen släpper ut, så får vi en kylande effekt", står det att läsa på kampanjsajten.

Vidare står det att metanet som korna släpper är bättre för klimatet än koldioxid, då den "ger en kraftig effekt i ungefär tio år, men sen försvinner den"...samt att "Om vi lyckas hålla metanutsläppen på dagens nivå, så påverkar de inte klimatet negativt."

Men att kornas utsläpp skulle uppvägas av odling av foderväxter och att detta skulle leda till en avkylande effekt på klimatet avfärdas av forskare.

- Nej, det är helt fel för kor släpper ut metan. Punkt slut, säger Elin Röö, forskare på Sveriges lantbruksuniversitet med fokus på hållbar matproduktion, till Dagens eko som gjort en granskning av kampanjen.

- Varje utsläpp av metan kommer att påverka klimatet. Och de nivåerna vi har idag på metanutsläpp är inte förenliga med de temperaturmål vi har idag.

Sveriges Radio

"SLUTA ANKLAGA BOLAGEN FÖR GREENWASH

- STÄLL KRAV PÅ REKLAMBRANSCHEN I STÄLLET"

- Kommunikation är kanske det viktigaste verktyget vi har för att åstadkomma den förändring som krävs för att nå klimatmålen och säkra mänsklighetens fortlevnad. Reklambranschens alarmerande brist på hållbarhetskompetens äventyrar vår framtid, skriver Lina Gustavsson, chef för hållbarhets-kommunikation på The Bacon Hospital, i en debattartikel i Aktuell Hållbarhet. Om det är någon vi ska skrika greenwash åt så är det reklambranschen, som producerar vilseledande generisk smörja om hållbart ditt och datt, om framtidens si och så. Allt som oftast ackompanjerat av bilder på lekande barn i motljus eller dimhöjda vyer över smäktande vacker natur. Reklambranschens floskler och grundlösa miljöpåståenden spär på reklam- och klimatröttheten hos konsumenterna.

Det är dags att ställa krav på reklambranschen!

- Kräv och verifiera med reklambyrån att de har kompetens i hållbarhetsfrågor.

- Kräv att reklambyrån är insatt i aktuella regelverk som marknadsföringslagens regler för miljöpåståenden i reklam.

- Begär ett helhetstänkande kring hur byrån hanterar hållbarhetsfrågor.

UTBILDNINGAR PÅ PLATS – ELLER PÅ DISTANS

För närvarande planerar vi att genomföra nedanstående utbildningar på plats, i lämplig lokal, i centrala Göteborg. Utöver vid nedanstående tillfällen kan vi enkelt genomföra utbildningarna även vid andra tidpunkter, som bättre passar er verksamhet, alternativt även på distans.

Kontakta oss gärna!

Grundläggande miljöutbildning – 11 maj 2023

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete – en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande.

Seminarier ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Utbildningen motsvarar kraven i Svensk Miljöbas.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Trovärdig hållbarhetskommunikation

En halvdags workshop för dig som vill använda miljö- och hållbarhetsargument i reklam och annan marknadskommunikation, utan att riskera s.k. grönmålning. Vi går igenom både principer, standarder och lagstiftning; t ex hur reklamombudsmannen och marknadsdomstolen bedömer. Vi redovisar hur trovärdighet byggs upp, liksom fallor och fel, med egna exempel tillsammans med deltagarnas egna erfarenheter.

Vi går självklart också igenom Konsumentverkets senaste kartläggning ”Miljöargument i marknadsföring på den svenska konsumentmarknaden 2021”, liksom den svenska översättningen av ICC:s riktlinjer för ansvarsfull marknadskommunikation om miljö och klimat.

Vem säger vad – och varför?

En halvdag om opinion och kommunikation inom miljö och hållbar utveckling. I en värld där olika intressen försöker styra vad vi uppfattar som sanningar – vem kan man egentligen lita på?

Det här berör i allra högsta grad hållbarhetsfrågorna! Därför erbjuder ”de två Eko:na” – Ekosofia och Ekocentrum – en uppskattad utbildning där du får verktygen för att analysera och förstå vad som sägs och skrivs.

Se Ekocentrums hemsida för närmare detaljer – www.ekocentrum.se

Som mottagare av Ekosofias Nyhetsbrev bedömer vi att du givit ditt samtycke till vår hantering av dina personuppgifter. Detta innebär att du även i fortsättningen kommer att få vårt nyhetsbrev. Om du inte vill ha vårt nyhetsbrev så kan du meddela oss via mail eller telefon.

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus, romanus@ekosofia.se.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg, magnus.ruberg@ekosofia.se.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång.

Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod.

Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg.

För ytterligare information – www.ekosofia.se